

Motion till riksdagen 2005/06:N349

av **Gunilla Wahlén m.fl. (v)**

Återbäring på vattenkraft

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag enligt vad i motionen anförts om hur en del av de värden som vattenkraften genererar skall kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna.

Återbäring på vattenkraften

Många svenska älvar är reglerade och används för produktion av elektricitet. I samband med utbyggnaden skapades många arbetstillfällen och en livskraft till kommuner framför allt i inlandet. Dessa kommuner i de sju skogslänen står för 90 % av elen från vattenkraften. Kommunerna med störst vattenkraftsproduktion är Jokkmokk, Sollefteå och Ragunda. Regleringen av älvarna medförde samtidigt att möjligheterna till att utveckla traditionella näringar försvann. Vattenkraftskommunerna i inlandet blev el- och råvaruförsörjare till de redan etablerade industrierna vid kusterna och söderut. I dag har inlandet stora svårigheter att skapa nya företag och därmed nya jobb.

Flera regioner som i dag har vattenkraft av betydelse inom sina gränser sviktar under betydande ekonomiska problem, ofta framkallade av en utflyttning av företag och personer. För att stoppa och på sikt vända denna utveckling behöver dessa regioner få del av frukterna av sin egen råvara – vattenkraften.

De regioner som behöver särskilda insatser för att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar har pekat på problem med brist på riskkapital. Ju längre bort från banker och andra finansinstitut grupperna har sin verksamhet etablerad, desto svårare är det att få tillgång till riskkapital. Den låga värderingen av fastigheter medför att det är svårt att belåna dem, vilket också bidrar till den utveckling som beskrivits ovan. Detta blir också ett hinder för expansion för etablerade företag.

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner med ett 40-tal kommuner i sin medlemsmatrikel har t.ex. gjort analyser och kommit fram till att en överföring av mer medel till de utsatta regionerna måste till.

Fel! Okänt namn på

Vi delar den uppfattningen och föreslår därför att en återbäring på vattenkraft införs. Beräkningar som Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner (FSV) har gjort menar att 600 miljoner kronor per år är en rimlig summa. Tekniskt kan det bestå av ett öresuttag per kilowattimme. Alternativa vägar bör också utredas, t.ex. möjligheten till fastighetsskatt på elproduktionsenheter eller ökade ersättningar för intrång och omförhandling av vattendomstolar. Dessa pengar kan exempelvis användas till att bygga upp en utvecklingsfond med en inriktning mot nyföretagande, samverkan och kompetenshöjning i de regioner som behöver särskilda insatser. För att denna fond inte skall vara en alltför stor ansträngning på budgeten under ett enskilt år menar vi att den bör fyllas på under flera budgetår.

Riksdagen bör därför, i enlighet med ovanstående, ge regeringen i uppdrag att återkomma med förslag på hur en del av de värden vattenkraften genererar skall kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna.

Stockholm den 4 oktober 2005

Gunilla Wahlén (v)

Lennart Beijer (v)

Marie Engström (v)

Per Rosengren (v)

Lars Bäckström (v)

Siv Holma (v)